

Erken Çocuklukta Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Farkındalığı

Lütfiye İmran Oğuz-21898491, Kübra Ekinci-22098615, Elif Yıldız-22197661 Gamze Bayram-21898265, Emine Ünal-22098506, Esra Demir-22098432, Zeynep Taşkın-22197613 (Okul Öncesi Öğretmenliği) Merfil İpek Akyol-21693502 (Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik)

Giriş

Biyolojik cinsiyet: Doğduğumuzda beraberimizde getirdiğimiz üzerinde seçim hakkımızın olmadığı biyolojik özelliğimizdir.

Toplumsal cinsiyet ise: Biyolojik cinsiyetimizle alakası olmayan tamamen içinde yaşadığımız döneme, kültüre, dini kurallara ve sosyal yapıya ait olan toplumun bireylere yüklediği rollerdir. Toplumsal cinsiyet rolleri kişiyi doğduğu andan itibaren cinsiyetine göre ayırarak topluma uyum sağlaması ve toplum tarafından kabul görmesi için yüklenen bir takım rolleri içerir.

Erken Çocuklukta Önemi

Çocuk, doğduğu andan başlayarak cinsiyetine göre belirlenmiş toplumsal cinsiyet rol kalıplarının içinde büyümekte ve kültürel kodlarla yetişmektedir. Bebeklik ve çocukluk döneminde bireyin sosyalleşme süreciyle birlikte toplumsal cinsiyetin yapılanma süreci de başlamaktadır. Çocuğun sağlıklı bir kişilik geliştirebilmesi ve karşı cinse saygı duyması için erken yaşlardan itibaren maruz kaldıkları ortamlara, uygulamalara dikkat edilmelidir. Erken çocukluk döneminde, çocuklar en çok model alma yoluyla öğrenirler. Bu nedenle verilen eğitimin içeriğinde kullanılan görseller, senaryolar çocuklar üzerinde oldukça etkilidir. Çocuğa toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını öğreten ve onun toplumsal cinsiyet algılarını şekillendiren birincil etmen aile ve yakın çevresi olsa da, o dönemde karşılaştığı, etkileşim kurduğu, zaman geçirdiği, ailelerin kolaylıkla ulaşabildiği önemli kaynaklar çocuk kitapları ve çocuk edebiyatı yapıtlarıdır.

Öneriler

Sınıf ortamında öğrencilerle etkinlik yapılırken öğrencilerin gruplara ayrılmasında kullanılan yöntemlerden kızlar ve erkekler diye ayırmak öğrencilerin sınıf içerisindeki rollerinin cinsiyete göre ayrıldığına mesajını verebilir. Bu yüzden cinsiyetlere göre öğrenciler gruplandırılmamalıdır.

Öğretmenler cinsiyet rollerini kalıplaştırmadan, her insanın eşit şartlarda istediği mesleği seçebileceğini göstermek için sınıfa konuk olarak, toplumda kalıp yargı oluşturan mesleklere sahip farklı cinsiyetlerdeki kişileri davet edebilir. Öğretmen; çocukların istedikleri her oyuncakla oynamasına fırsat tanınmalıdır. Bahçe zamanında sınıftaki tüm çocuklarla birlikte inşaat yapmak, ya da hep birlikte bir yiyecek hazırlamak gibi etkinlikler planlayabilir.

Çocukların toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik algılarının temellerinin atıldığı aile ortamlarına yönelik olarak ise anne babalar bilinçlendirilmeli ve bu konuda medyanın gücünden etkin şekilde yararlanılmalıdır.

Anne ve babalar erkek ya da kız çocuklarını cinsiyet ayrımı yapmadan yemek yapmaya, sofradan kendi tabağını kaldırmaya, odasını toplamaya, alışveriş yapmaya, basit tamirat işleri yapmalarına teşvik etmelidir. Oyunlarla birlikte televizyon, resimli öykü kitapları, çocuk dergileri, masallar gibi araçlar da çocuklara rol model sağlayarak toplumsal cinsiyet algılarını şekillendirmektedir. Aileler çocukların izledikleri çizgi filmlerde ve bu araçların kullanımında kadın-erkek rol ayrımı olmamasına dikkat etmelidir.

Toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili farkındalık sağlamak amacıyla belediyeler ve çeşitli kurumlar tarafından da halkı bilgilendirecek etkinlikler düzenlenmelidir. Çocukların oyun, oyuncak ve kıyafetlerinde toplumsal cinsiyet eşitliği vurgusunun yapılması ve ürünlerde işlevsellik özelliğinin dikkate alınarak denetlenmesi gerekmektedir.

Sonuç

Unutmayalım ki aile ve sınıf ortamı demokratik ve eşit dünyanın küçük bir modelidir. Şüphesiz Çocuklar toplumsal cinsiyet eşitliği olan bir ortamda doğar ve büyürlerse konuyu çok daha kolay içselleştirecektir.

Kaynaklar

Gözütok, F. D., Toraman, Ç., & Acar-Erdol, T. (2017). Toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeğinin (TCEÖ) geliştirilmesi. *İlköğretim Online*, 16(3), 1036-1048.

Gür, E. (2020). Erken çocukluk döneminde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin verilen farkındalık eğitiminin eşitlikçi cinsiyet rollerinin oluşumundaki etkisi: Kamer Van örneği (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).